Azərbaycanda "yaşıl enerji"nin əldə edilməsi üçün geniş imkanlar var

Nəhəng bərpaolunan enerji potensialı sayəsində ölkəmizin bu istiqamətdə ixracı şaxələnəcək

Azərbaycan tezliklə "yaşıl enerji" ixracatçısına çevriləcək. Buna ölkəmizdə bərpaolunan enerji potensialının olduqca yüksək olması geniş imkanlar yaradır.

Azərbaycan zəngin neft və təbii qaz ehtiyatlarına malik dövlətlərdən olsa da, yeni çağırışlara uyğun olaraq hazırda dövlətimizin qarşısında duran prioritet istiqamətlərdən biri də bərpaolunan enerjiyə sürətli keçiddir. Yanvarın 16-da Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin paytaxtında Əbu-Dabi Dayanıqlılıq Həftəsinin rəsmi açılış mərasimindəki çıxışı zamanı Prezident İlham Əliyev xüsusi vurğuladı ki, bərpaolunan enerji ilə bağlı proqramımız tamamilə fərqli gündəliyə malikdir: "Birincisi, bu onunla bağlıdır ki, nəhəng potensial var. İkincisi, biz onun sayəsində ixracımızı şaxələndirəcəyik. Əlbəttə ki, nəticədə iqtisadiyyatımızın yeni ekoloji təmiz sektoru yaranacaq".

Enerji təhlükəsizliyimiz təmin edilib

Azərbaycan ötən illər ərzində bu sahədə apardığı uğurlu siyasət sayəsində ölkədaxili enerji təhlükəsizliyini yüksək səviyyədə təmin edib. Eləcə də hazırda ölkəmiz xam nefti, neft məhsullarını, təbii qazı, neft-kimya məhsullarını və elektrik enerjisini xarici ölkələrə ixrac edir.

1994-cü ildə Bakıda "Azəri", "Çıraq", "Günəşli" yataqlarının işlənməsinə dair transmilli şirkətlərin iştirakı ilə bağlanmış "Əsrin müqaviləsi" ilə Ulu Öndər Heydər Əliyevin böyük səyləri nəticəsində uğurlu təməli qoyulan yeni neft strategiyası ilə ölkəmiz enerji sahəsində dinamik inkişaf etməyə başlayıb.

Azərbaycanın zəngin qaz ehtiyatlarına malik olması baxımından "Əsrin müqaviləsi"nin davamı olaraq 1996-cı ildə Xəzərin Azərbaycan sektorunda yerləşən "Şahdəniz" yatağı üzrə imzalanan kontrakt böyük dəyərə malikdir. 2018-ci ildə Azərbaycanda "Cənub qaz dəhlizi"nin açılışı olub və "Şahdəniz" yatağının zəngin ehtiyatlarının Avropaya çatdırılması üçün daha böyük həcmli yeni dəhliz yaradılıb.

Hazırda dünyanın enerji təhlükəsizliyində qaz amilinin nə qədər ciddi rol oynadığını nəzərə alsaq, "Cənub qaz dəhlizi"nin ölkəmiz üçün nə dərəcədə böyük əhəmiyyət daşıdığı daha aydın görünər.

Artıq ölkəmiz "Cənub qaz dəhlizi" meqa enerji layihəsini öz tərəfdaşları ilə başa çatdırıb, Azərbaycandan Cənubi Avropaya gedən uzunluğu 3500 kilometr olan boru kəmərləri sistemini qurub.

Azərbaycanın təbii qaz ixracı ötən il 19 milyard kubmetr idisə, bu il 24 milyard kubmetrə çatacaq. Həmçinin hər ötən il təbii qaz ixracı artan templə davam edəcək. Göründüyü kimi, ölkəmiz həm öz enerji təhlükəsizliyini etibarlı təmin edib, həm də mühüm enerji ixracatçısına çevrilib.

Ölkəmiz bərpaolunan enerji mərkəzinə çevrilir

Respublikamızın enerji sektoru üzrə qarşıdakı hədəfi bərpaolunan enerji mərkəzlərindən birinə çevrilməsidir. "Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər"də elan edilən əsas istiqamətlərdən biri də elə budur. Çünki Azərbaycanda bərpaolunan enerji ilə bağlı böyük potensial var və ölkəmizin unikal iqlimə malik olması "yaşıl enerji"nin əldə edilməsi üçün böyük imkanlar açır.

Bununla əlaqədar Əbu-Dabi Dayanıqlılıq Həftəsinin rəsmi açılış mərasimindəki çıxışı zamanı Prezident İlham Əliyev məlumat verdi ki, quruda 27 qiqavatlıq külək və günəş enerjisi, 2020-ci ildə Vətən müharibəsi zamanı azad edilmiş ərazilərdə 10 qiqavatlıq külək və günəş enerjisi, həmçinin Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunda 157 qiqavatlıq külək enerjisi imkanları mövcuddur. Yəni ölkəmizdə 200 qiqavata yaxın potensial var.

Dövlət başçısı onu da vurğuladı ki, əlbəttə, bizə kifayət qədər ixrac marşrutları lazımdır. Təbii ki, biz bütün bu layihələri mərhələli şəkildə icra edirik.

Artıq bu sahədə ardıcıl şəkildə vacib layihələr həyata keçirilməkdədir. Ötən ilin yanvar ayında ölkəmizdə Səudiyyə Ərəbistanını təmsil edən "ACWA Power" şirkəti ilə 240 meqavat gücündə külək-elektrik stansiyasının təməli qoyulub.

Dekabrın 17-də Buxarestdə "Azərbaycan Respublikası, Gürcüstan, Rumıniya və Macarıstan Hökumətləri arasında "yaşıl enerji"nin inkişafı və ötürülməsi sahəsində strateji tərəfdaşlıq haqqında Saziş"in imzalanması da bu istiqamətdə atılan mühüm addımlardandır.

Birgə işlənmə sazişi

2022-ci il martın 15-də Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin "Masdar" şirkəti tərəfindən Azərbaycanda inşa ediləcək 230 MVt gücündə "Qaradağ" Günəş-Elektrik Stansiyasının təməlinin qoyulması ötən il atılan daha bir uğurlu addım oldu.

Bərpaolunan enerji sahəsində Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin ən böyük şirkəti olan "Masdar" hazırda Azərbaycanda 230 MVt gücündə "Qaradağ" Günəş-Elektrik Stansiyası layihəsini icra edir. Stansiyanın hər il yarım milyard kilovat-saat elektrik enerjisi istehsal etməyə və atmosferə atılan tullantıların ildə 200 min tondan çox azaldılmasına imkan yaradacağı nəzərdə tutulur.

Bu il yanvarın 16-da Prezident İlham Əliyevin Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinə işgüzar səfəri çərçivəsində Əbu-Dabi şəhərində Azərbaycan Dövlət Neft Şirkəti (SOCAR) ilə Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin "Masdar" şirkəti arasında Azərbaycan Respublikasında 2 QVt gücündə Dənizdə Külək və Hidrogen Layihələrinin işlənməsinə dair Birgə işlənmə sazişi, həmçinin 1 QVt gücündə Günəş Fotovoltaik və 1 QVt gücündə Quruda Külək Layihələrinin işlənməsinə dair Birgə işlənmə sazişi imzalanıb.

"Masdar" ilə imzalanan adıçəkilən saziş Azərbaycanla Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri arasındakı hərtərəfli əməkdaşlığa daha bir töhfədir və digər sahələrdə olduğu kimi, bərpaolunan enerji istehsalı sahəsində də əməkdaşlıq mühüm əhəmiyyətə malik olacaq.

Əbu-Dabidəki çıxışı zamanı imzalanan sənədin mühüm əhəmiyyəti barədə danışan İlham Əliyev bildirdi ki, bu, hələ qısamüddətli bir layihədir. Ortamüddətli layihələr nəticəsində güclər 10 qiqavata qədər artırılacaq. Bu, tamamilə icra olunandır, bununla bağlı yol xəritəmiz var. Yalnız həmin layihə nəticəsində "Masdar" ilə apardığımız əməkdaşlıq Azərbaycanı "yaşıl enerji"nin çox mühüm ixrac mənbəyinə çevirəcəkdir.

Göründüyü kimi, Azərbaycan Avropanın enerji sahəsində etibarlı tərəfdaşına çevrildiyi kimi, yaxın perspektivdə "yaşıl enerji" sahəsində də qoca qitədə əsas ixracatçı ölkələrdən biri olacaq.

Dövlət başçısının söylədiyi kimi: "Azərbaycanda investisiya mühiti çox müsbətdir. Biz neft və qaz sektoruna böyük sərmayələr cəlb etmişik. İndi isə hədəfimiz bərpaolunan enerjidir. Digər sözlə, planlarımız böyükdür və əminəm ki, işlərin öhdəsindən gələcəyik".

Yasəmən MUSAYEVA,
"Azərbaycan"

Azərbaycan.- 2023.-18 yanvar.- S.7.